

	<p>Tárgyak: Acsády ornátus, pluviale</p> <p>Intézmény: Pannonhalmi Főapátsági Múzeum Vár 1. 9090 Pannonhalma 06-96/570-207 muzeum@osb.hu</p> <p>Gyűjtemények: Iparművészeti textil gyűjtemény, Iparművészeti gyűjtemény</p> <p>Leltári szám: PFM.IMT.2.1</p>
--	--

Leírás

Ezüstszövésű alapon alátöltött lapos ezüst fémszálás hímzés. A széleken és az elválasztó sávokban alátöltött arany fémszálás hímzés csavart oszlopot utánzó ornamenssel, arany alátöltött és selyem tűfestéssel nagy barokk indák színes virágokkal. Az ornátus egyes darabjain Acsády Ádám veszprémi püspök (1726–1744) hímzett, applikált címere: ovális címerpajzsban növekvő fél emberalak, a pajzs felett főpapi kalap. Acsády püspök adománya a győri jezsuita (később bencés) templom számára. Az ornátus minden darabjának teljes felületét hímzés borítja. A hímzés alapanyaga nyers színű taftselyem, alatta lenvászon, az öltések mindkét rétegen keresztül mennek. Színes selyemmel, tűfestéssel varrott nagy, bizarr virágok, szeldelt szelű levelek, lila, rózsaszín íriszek tarkítják az ezüst alapot. A virágok és levelek közötti hímzés fonál alátétre dolgozott, selyemfonallal zeg-zug vonalban letűzött ezüst fémszál. A virágok és levelek plaszticitását a gazdag színezésen túl a különféle sodratú és felületű fémszálak, fémszalagok, kantille változatos felhasználásával fokozták. Egyes levelek szélét letűzött aranyhímzéssel készítették. Sűrűbb vagy ritkább sodrású fémszálak alkalmazásával fényes és mattabb felületek is gazdagítják a virágok, levelek belső rajzát. Az aranyhímzésű felületeket sodrott fémszálás zsinór keretezi. A paszományt utánzó osztósávok illetve szegélyek domborhímzése kartonalátétre fektetett, aranyozott fémszállal készült. A fémszálak lefogófonala az ezüst háttér esetében kissé szürkés nyersszínű selyem. Az aranyhímzéseknél kétféle, világosabb és sötétebb sárga selyem. A világossárga egykori javítás varrófonala. A pluviálé kapcsolópántja két öntött, vésett ezüst kagyló. Az ornátus minden darabján – az antependium kivételével – valamikor nagyszabású javítás történt. Ennek mértéke a hátoldal vizsgálata nélkül pontosan nem állapítható meg. A javításról a hímzések újszerű megjelenése, a pluviálén az egymásba csavarodó szárú virágcsoportok szabálytalan elrendezése, az ezüsthímzéses alapnak az eredetitől eltérő kiterjedése és viszonylagos egyenetlensége is tanúskodik. Az ezüst alap nagy része utólag készülhetett, erre utalnak a nyomokban még meglévő eredeti alap oxidáltabb maradványai. A pluviale ívelt oldalára új paszomány szegélyt varrtak varrógéppel. A pajzs helyét hímzés nélkül hagyták, a pajzs alatt kilátszik a sárga taftkötésű béléselyem. Paszományt utánzó hímzett

szegélyeinek valamint a két dalmatika hímzett szegélyeinek alátétanyaga sárga lenfonal. A négy stóla és a miseruhák esetében az alátét narancsvörös, vastag kartonpapír. Az alátétanyagok különbözősége miatt a hímzések mérete ill. karaktere kissé eltérő. A javításkor fonalalátétten dolgozott domborhímzés mustrája az előbbivel azonos, de arányaiban valamivel nagyobb. Az eredeti bélés vörös lenvászon felett vörös taftselyem lehetett. Ez csupán a stólákon maradt meg. A három miseruha új rózsaszín lenvászon bélést kapott. A pluviálé a dalmatikák és a kehelytakaró bélése egészen új sárga bélésselyem. S. E.

Alapadatok

Anyag/ Technika:

Textil / hímzett

Méretetek:

M: 134/145 Átm: 283 cm

Események

Készítés	mikor	1700-1800
	ki	
	hol	Ausztria

Szakirodalom

- Takács Imre (1996): Mons Sacer 996-1996. Pannonhalmi Főapátság